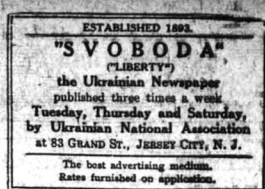

СВОБОДА

Урядовий орган Українського Народного Союзу

"SVOBODA"

Official organ of Ukrainian National Association.

PIK XXIV.

ДЖЕРСИ СІТИ, Н. ДЖ., вівторок 3-го жовтня 1916.

4. 119.

VOL XXIV.

JERSEY CITY, N. J., Tuesday, October 3, 1916. No. 119.

ВЕЛИКА ПОБІДА НАД РУМУНАМИ В СЕМИГОРОДІ.

Союзні війська полонили 3.000 Румунів і здобули 13 гармат.

Наступ Москалів здовж шляху Броди-Красне і на полудне від Бережан.

ВТРАТИ АНГЛІЙЦІВ У ФРАНЦІЇ ЧИСЛЯТЬ 3.800 ЛЮДИЙ ДЕННО.

ВІЙНА З РУМУНІЄЮ:

ПОБІДА СОЮЗНИХ ВІЙСК В СЕМИГОРОДІ.

БЕРЛІН, 30. вересня. — Німецькі і австрійські війська під командуванням ген. Фалькенгайна (бувшого шефа німецького штабу) віднесли світлою перемогу над Румунами в Семигороді. Союзні війська оточили першу румунську армію і побили її наголов. Недобитки румунської армії шукали рятунку в utedi в пораненіх гори.

Союзні війська взяли приступом просями Червоної Вежі і відіслали відвоювати румунський війська. Втрати Румунів дуже тяжкі. Досі ще не удалося обчислити числа полонених і великої воєнної добычі.

Рівночасно переведено протинаступ в північній Семигороді проти другої румунської армії. В битві на лінії Парад-Одереген (Секел-Удваргелі) Румуни втратили 601 жовірів в полонених і 8 машинних крісел.

Урядовий звіт німецького генерального штабу звучить:

„Велика битва, яка розпочалася 26. вересня в околиці Германштадта, скінчилася рішучою перемогою союзних військ. Німецькі й австрійсько-угорські війська під командуванням ген. Фалькенгайна оточили першу румунську армію і по завзятому бою розбили її зовсім. Недобитки румунської армії утікали в нещадні в пораненіх гори по обох сторонах просями Червоної Вежі, який союзні війська зайняли 26. вересня, відбивши всі неспешні марші вершини гір. Поміж них числилася друга румунська армія, прийшла запізно. Їй заступили дорогу баварські війська під командуванням ген. Крафта фон Дель-Мейнштадта. Числа полонених і дуже великої кількості воєнної добычі досі не удалося обчислити.

„Друга (північна) румунська армія робила зусилля, щоб переломити боеву лінію союзних військ на лінії Парад-Одереген-Фогараш. Союзні війська перемогли наступ, проганяючи неприятели в гори Гергені. На полудне від Гендорф-Герін німецькі війська вдарили на румунські колонні і змусили їх до відвороту. 11 румунських офіцерів і 591 жовірів взято в полон і здобуто 8 машинних крісел“.

3.000 ПОЛОНЕНИХ, 13. ГАРМАТ І ВЕЛИЧЕЗНІ ЗАСОБИ ВОЄННИХ МАТЕРІАЛІВ.

БЕРЛІН, 1. жовтня. — Поверз 3.000 полонених, 13 гармат, величезні засоби воєнних матеріалів впадо в руки німецьких і австрійських військ в битві під Германштадт. Число полонених і воєнної добычі зростає з кожним хвилиною далі.

На полудне від просями Червоної Вежі Румуни перемогли кілька нападів, але без успіху. Простий густо востелений румунський трупам.

Урядовий звіт німецького генерального штабу доносить:

„До вчора налічили 3.000 полонених і 13 гармат. Крім того впади в нашу руку два літаки, 10 автомашин, 300 залізничних вагонів з амуніцією, 200 возів з поживою, 70 телятних самохідів і один поїзд шпигальний. Обчислене воєнної добычі ще не зовсім покінчене, бо битва відбувалася в лісних і гористих околицях.

„Простий Червоної Вежі є переповнений убитими жовірами румунськими.

„На полудне від сего простий неприятели пробують перемогти кілька шатади на становища наших військ на горах Кайнені. Всі напади відбито.

„На східній боєвій фронті в Семигороді, в долині ріки Марош, наші війська удержали дальший наступ північної румунської армії.

„В битві на полудне від Гендорф нашої воєнна добыча побиблилася на 8 гармат“.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

ВОЄННА ДОБИЧА НА ВОЛИНИ ЗРОСЛА НА 3.000 ПОЛОНЕНИХ, 2 ГАРМАТ І 33 МАШИНИХ КРІСЕЛ.

БЕРЛІН, 29. вересня. — Наступ союзних військ на Волині, на захід від Луцка, переведено успішно до кінця. Наступ, який розпочався в середу попереднім, тривав без перерв через три дні і скінчився на світлою перемогою союзних військ над Москалями поміж їх значної чисельної переваги. Москалі втратили за три дні поверз 3.000 в полонених, 41 офіцерів, 2 гармати і 33 машинних крісел.

В Галичині і в Карпатах панує спокій.

Урядовий звіт німецького генерального штабу звучить:

„Армія князя Леополя: На тім боєвій фронті при кількох слабких і безспішних нападах на півночі коло Голушчині та оживленої перестрілки артилерії не зайшли жадні змін“.

„АРМІЯ АРХ. КАРЛА: В Галичині та в Карпатах протомом останніх 24 годин“ не зайшли жадні змін“.

ПЕРЕСТРІЛКА ПАТРУЛЬ КОЛО БОГОРОДАЧАН.

ПЕТРОВГРАД, 29. вересня. — Рапорт російського штабу звучить:

„В околиці Сморгоні (на Литві) наші літаки бомбардували залізничний шлях і стації поза боевою лінією неприятели.“

„Коло Гухлово неприятели по дошми бомбардували перебів наступ на наші становища. Огонь наших караванів і машинних крісел змусив неприятели до повороту на давні становища.

„Над Бистрицею, в околиці Богородаччан.“

В НАРПАТАХ ВІЙНА В ПОЛОН ПОВЕРЗ 500 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 30. вересня. — На Волині, над рікою Стоходом, і в Галичині, на північ від Зборова, переведено кілька успішних нападів.

В Нарпатах війська Ген. взяли приступом російські становища, беручи в полон 536 Москалів.

Урядовий звіт німецького штабу звучить:

„АРМІЯ КНЯ. ЛЕОПОЛЬДА: Над Стоходом компанія польських легіонів перевела успішний напад на російські становища в околиці Ситовце. Напад Москалів на полудневий захід від Витоняна відбито.

„Над Стрипою, на північ від Зборова, в союзні війська полонили підчас нападу в четвер вечером 70 салдатів і 3 офіцери.“

„АРМІЯ АРХ. КАРЛА: На полудне від Ст. Клявурі (в Карпатах) союзні війська під командуванням ген. Конти перевели успішний протинаступ на становища Москалів.

В сій битві полонено 4 російських офіцерів і 1532 салдатів та здобуто 8 машинних крісел.

„В околиці Кірібаби наступ Москалів удареном“.

„Наші патрулі напали несподівано на патрулі неприятели. Наші жовіри взяли кількочисельно людей в полон та здобули 20 карабінів і 300 патронів.

„На протім фронті не зайшла жадна зміна“.

ПРОТОПОПОВ ІМЕНОВАНИЙ МІНІСТРОМ ДЛЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ.

ПЕТРОВГРАД, 1. жовтня. — На місці Александра Хвостова чад іменував міністром для внутрішніх справ А. Д. Протопопова.

Протопопов був досвідченим маршалком дворянства в симбірській губернії і заступником президента думи.

поступованом Беніцельського. Його вплив і значення серед його сторонників в самій Греції зовсім упали.

ПОНОВНИЙ НАПАД ЦЕПЕЛТІВ НА ЛОНДОН.

ЛОНДОН, 2. жовтня. — Новий напад цепенів є в бігу. Значне число німецьких воздухоплавів появилося над східним побережжям Англії.

Урядовий звіт звучить:

„Вчера о год 9-тий вечером і о півночі появилося на значне число ворожих воздухоплавів на східній побережжю. Шкоди, яку завдали цімні бомби, є дотепер невідомо“.

„Напад тривав даліше. Кілька цепенів летить в напрямі Лондону.

„Надішла вістка, що один цепенів на північ від Лондону згорів“.

ТУРЕЦЬКІ ВІЙСЬКА БУЛИ ВЖЕ НАД СУЕЗНИМ КАНАЛОМ.

НЬЮ ЙОРК, 1. жовтня. — Професор Ч. В. Байтгейр, який вчора повернувся з подорожі до Єгипту, оповідає, що турецьким військам удалося дійти до Суецького каналу і переправити через нього цю пустиню тяжкі гармати до острівця Англіїських крихістий. Байтгейр, будучи в Єгипті, звідв бачив фронт здовж Суецького каналу і в Лібї, де Англіїє в пригневленні зводили тяжку боротьбу з африканськими племенами, Селуасами.

„Англіїські офіцери в Єгипті, — оповідає Байтгейр, — висказують як дуже похвалювано про хоробрість турецьких військ. Турецькі війська довелися таких дії, які були уважені за неможливі. Пензура в Єгипті є незначальною сторою і тому світ може й не знає, що турецькі війська були вже три рази над Суецьким каналом. Перший раз, було се три місяці тому назад, турецькі війська в лодках переправилися через канал і околиці Ісмаїлі на другий берег. Але Англіїські гармати затопили лодки і турецьких жовірів загало в полон.

„Також Англіїї ніколи не припускали, що Турки змогут переправити через велику пустиню тяжкі гармати. Се „овершили воєни три рази поміж страшної смері і міскових турганів.

„Англіїї ухиляються на сім фронті проти Турків переважно військ, які похвалюють в Індії.

„В Єгипті находити ся в таборі полонених в Александрії околу 26.000 Турків (полонених в битвах на Галіполі і над Суецьким каналом). Одного разу по уцільних містах Каїра (столиці Єгипту) маніпувало 2.000 полонених.

„Се парад уладно англіїське правительство на те, щоб вилучити упорядковані на Місцеве населення. Бою не дасть ся заперчити, що в Єгипті кінчили, бо велике число турецьких агітаторів виступає ся серед мухамеданського населення Єгипту. А коли дотепер не прийшло ще до революції, то се значить Англії своїм 100.000 військ, яка зорганізує в машинних крісел і гармат стовість залогом по всіх важливих місцевостях Єгипту“.

ВІЙНА НА БАЛКАНАХ:

ГРЕЦІ НЕ СПІШНО З ВИПОВІДЖЕННЯМ ВІЙНИ.

ЛОНДОН, 1. жовтня. — 3 Атен доносить, що грецький король скляче в лондонській державній раду, на який має бути поришено становище Греції супроти війни і воюючих держав.

З дев'ятих жовірів доносить, що грецький король вчора зволідав з виповідженим війни, в личасом робить притомовлення до боротьби проти Беніцельського.

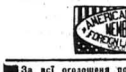
На слушай, коли би грецький король рішився ся виповісти війну Болгарії, грецький король розвиває теперішній кабінет і утворити новий, в склад якого ввійшов би також Беніцельський.

Замість того, що грецький король пред грецького генерального штабу, Москалі, який прийшов до заповіти бити на балгети. Мик Шанікою а Золотому Ліпю неприятели поєну ся даліше наперед. Даліше на захід турецькі війська проривали ся протинаступом і змусили Москалів до відвороту, а інші рішуче перемогли їх становища. Підчас тих операцій турецькі війська полонили 230 салдатів“.

ГРЕЦІЯ БОЙТЬ СЯ НІМЦІВ.

ПАРІЖ, 1. жовтня. — 3 Атен доходить рішучі висті, які вказують на причину, задля котрої Греція ввагає ся як неступити до війни. Буз чого, моля грецький нарід терпеливо вивдає примаж до мобілізації і виповіджених війни Болгарії. Однак вість, що Німці мали вислати на Балкан 40 дивізій своєї армії, околудила запал воєнної партії в Греції.

Також доносить, що вступ Беніцельського проти грецького короля і правительства дуже багато дошкочило справи економічної. Грецький нарід є обурений.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 84 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW BAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.
SUBSCRIPTION: United States: 12c per copy, 3c per year; 6 months \$1.00; 1 year \$1.50. Foreign countries: 15c per copy, 5c per year; 6 months \$1.50; 1 year \$2.00. Single copy 3 cents. Подорожчеське число 5 центів.
За кошту великої адреси 5 центів.
Address: 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Всі листи-ордери і чекі треба вносити на адресу "Свободи".
При всякому замовленні наслідати додати монетний ордер або чек.
Часово телефон 453 Jersey City.

Всі всі оголошення публікують в "Свободі" редакція на відповідно — Румунським не виставлять се.

НЕМА ВИГЛЯДІВ НА ШКОРЕ ЗАКІНЧЕННЯ ВІЙНИ.

(З промов німецького канцлера, Бетмана-Гольвега, і англійського міністра війни, Лойда Джорджа).

Дня 28, переслав на отвореному сесії в німецькому парламенті виступав канцлер Бетман-Гольвег промовою, в якій представив послан загальне політичне, вояське й економічне положення Німеччини.

Поданням короткої огляди підступності і зрадничої політики Італії і Румунії супроти централізованих держав, канцлер представив послан так востаного положення на всіх фронтах війни.

Від початку війни — говорив канцлер — Французі й Англії не переводили без перестанку наступ на нашу територію у Франції. Давно зазначена офіційна злочинна ворогів розпочала ся. Тепер робить вороги зусилля, аби перемогти боєм ліній наших військ, освободити Францію і Бельгію та перенести війну над Рейн.

...Але що сталося з Французі й Англіїю осигнули успіхи. Однак напруга боєвого фронту війни не перемогла. Завдання уладо ся й поспути боєвий фронт о кілька кілометрів назад. Ми потерпіли тяжкі втрати в людях і воєнних матеріалах, але вони змістилися місце з огляду на широкі підстави наміреної офіційної.

Вороги не осигнули сего, що надіялися ся. Нашого боєвого фронту вороги не перемогли, ані не розвинули. Над рікою Сомою відбулася ся тяжка і завзята битва. Наші війська на скарпі завзяли сего бити. Далі жерти в колючих. Ми тримали тут і там ровні абоза, але нашої боєвої лінії вороги не перемогли. На се дають поруку команданти наших військ і незрівняна хоробрість наших військ!

На східній фронті війська арх. Курда і ген. Ліндінга ударямилися великий наступ російських військ. Поповні напад неперитав на захід від Луки, над Нарвою і в Каріах та приносиле йому успіху.

На тім фронті битва триває далі. Ми с певністю, що на тім фронті хоробрість наших військ ударямилися великий наступ ворогів неперитав. На Балкані задумали наші вороги бити кили поміж наших союзників, перервати подане між Німеччиною і близьким сходом, знищити наліберне і болгарське Туреччину, а відтак Австрію і всієї всі сили кинути проти Німеччини.

Звизки, які лунуть між собою наших союзників, с перепарушми. Австрійці стили разом в рами з німецькими військами на цілм фронті, починав від Бальтійського моря аж до Семігорода. Турки били ся в Галлії. Німецькі, болгарські і турецькі війська відновили побіду в Добруджі. Болгарські, німецькі і турецькі війська били ся в Македонії. Нахили ворогів, щоби в Добруджі і Македонії звести рішучий бій, наші союзні війська ударямилися в самих покізках їх наступу. Ворога армія коло Сопоту врявляла, тільки лише слабі діла наступу, а в Добруджі союзні війська мануврували на північ, підчас коли ворог мали напад, що Румунці і Москалі відійду до Болгарії.

Разом беручи, неперитав відійти лише деякі успіхи над Сомою, однак вони зовсім не вплинули на зміну загального положення. На прочих боєвих фронтах наших військ ударямилися всі зусилля неперитав.

З кожним днем наміри наших ворогів стають зянішчі і вразливіші. Їх головною цілю с: зажаха здобути землі і зичини. Про се говорив я вже не раз: Росія хоче Паргороду, Франція Альзії і Лютигрії, Італія Тристу і Тристу, Румунія Семігороду.

Відтак доказував канцлер, що Німеччина веде війну в власній обороні. Про наміри і цілі Англії говорив канцлер отже:

...Що Англії хотіли би зробити з Німеччиною, з тим вони зовсім не криють ся. Вони хотять знищити наше національне життя. Англія хотіла би бачити Німеччину у своїх ногах як немічну державу, позбавлену всякої оборони, як державу, економічно на окрив зруйновану, збожжоговану цілм світом і засуджену на загиль.

...Коли німецька конкуренція буде зовсім виключена, коли Франція проле послану напругу, коли всі проці союзники під зглядом фінансовим і

Один німецький жоєвир (Жид), котрий захопив ся під пору в російській поліції на Сибірі, вислав до своїх родичів лист, в яким між иншим було націлено, що йому у поліції добре, бо має стільки рідної ді, скільки має дома

НАШІ "ПРИЯТЕЛІ".

Українські часописи сідять шпильно за всім голосами, які появляють ся про нас в російській і польській пресі. На підставі тих голосів ми робимо собі відповідні заключения і старіємо ся поєднати відношене наших історичних еусідів, Росії і Польщі, до української справи. На загарт російська й польська преса відноситься до ся українського питання ворожо. Ліше "дзук рід" відіравані голоси, що намагають ся на засаді співчужності й скупності висвітлити становище своєї суспільності до суспільності української.

Найбільше стосуються таких "близьких" поглядів ся в російській і польській пресі якраз тід теоретичну пору, бо теоретичне дже часто мова про уявлення різних народів над "формами" нації наційоучих. До глобальних народів в Європі належить і великий наріа український, а його будучею долею цікавлять ся (очевидно від власних інтересів) найбільше Польщі і Росії. Одні і другі мають у себе різних "полюстувників", котрі говорять нам принагідно краєні компліменти і називають нас своїми "братями". Се "братерство" виходить напиряду гарно в теорії, але коли прийдеть ся приміняти його в практиці, то з українських "братів" робить ся "сепаратистичні", "маєшинські", "гайдамацьку діч" і т. п.

Як Українці виходили прим. на "братерство" з Польками, про се ми маємо гіркий, довготривалий досвід. Від пригадки ми дозволили собі тут навести одну цікаву подію, що склала ся перед чотирма роками в Кракові. Описана вона в гіркий документ у львівській "Русь" (ч. 144, з 25 червня 1912, р.) п. 8, "Свідомість" (с. 1) ось та замітна стаття:

Українці, які наріа крижаний російською реакцією за кордоном, а польською верховодило в межах австрійської держави, заодно звертають свої очі в сторону тих польських і російських партій, котрі на своїх прапорах винищують кінці сепаратистичного і поступу. Ми не хотіли, тільки того, щоби нам діяла ся правда і щоб ми під її охороною могли поступати вперед. Та на жалі не раз і не два пришло ся нам зазнати гіркого розчарування.

Росії казано ся до України: "Коли хочете бути поступовими, то працюйте для загального поступу, а спеціальних українських домагань не сьмійте вносити підступно, се сепаратизм, котрий тільки сприяє наш рух і є негідний дійсного поступу". В польських кругах говориво ся прокі делікатніше, але в той сам десен.

Одним словом: "хочете робити, то ми великодушно дозволимо вам на се, але не вважайте, що ви можете ся виправдати якої нагородою, бо ми знаємо, що ви не можете". І наші поступові працювали диро для чужого добра, мов не додаючи тих доволі численних випадків, де хе ходило о польську або московську націю, а не о польську або московську націю, а не о польську або московську націю, а не о польську або московську націю.

Почіно недавно наші українські, поступові стали згадувати ся в новонародженій службі свого дотеперішним гаслам. Але дивна прихильність до польських і російських поступових остала ся все так і на далі, і наша Молодіж заодно не дурна на себе навіть, що в сучасних наших домішних ступах вона пам'ятає, а що крайній нирі сирпії своїх поступових вояків.

В тір негінній нації, в тім, так сказати, нізмізнім давньому, що має ступу поступовості, українська молодіж в Яракові і Львові не хотіла б бути з нами, а дододки і на зборах в "Проміно" старала ся представити безсторонню свою найгрішнішу під теперішню хилу справу, справу українського університету. Д. Темницький виступав за український вліт на ту тему, оперів на правах і державних документах, з котрого навіть найгірший загартівень повинен був зрозуміти, що ми чужого не хочемо, тільки домагаємо ся тих прав, котрі нам по вській справедливості належать ся.

Якеж було здивоване присутніх на зборах Українців, коли виступили одні з "поступових" польських "академіків" в справі зовсім неспоступовий напад на українську культуру, а що найбільше на соку польську культуру, а що найбільше на соку польську культуру, а що найбільше на соку польську культуру.

Виходило на те, що таксамо, як колись Гуні зничили Рим, так в будучності Гуні зничать Львів, але над тим можна тільки плакати, а не діяти, а що найбільше маємо охоту до інших почувань, треба перед тим боронити ся і бороти. Про всяке заявив таку велику нехоть до всяких правних підстав і до всяких авторитетів, бо розуміють ся, вони хотіли тільки маювати значіння і логату, коли слухають вороги культури і поступу, вороги австрії і ліквідуції, т. з. Українці, то годі набувати спосіб робити наді великого поступовія і логату на всяку власть і авторитет. Се також одні з виброважних способів польської тактики в боротьбі з Українцями.

Висновок: напад на почування українського народу ступив ся з загальним одобренням польської поступової молодіж. Промова нагороджено олесками, а на

шим не остало нічого иншого, як оспівати негостинні пороти, допустові товариства, в котрім запрошують гостей на те, щоби їх обиджали.

С мається пригода повинна на українській пресі, що де ходить о скріпіння справу, там польські поступові пидуть в руху з пародовими декоративами і щоби тільки недопустили до побіди "української черги", над "польською культурою" і що нам, Українцям, знається ся тільки одна нація — зеленине всіх наших сил, котрі стоять на циро-українській основі і до того здатні в загальних українських справах треба нам стрімити, понад головами наших амбітників та тих засліплених партійників, котрі для загального добра не хочуть принести жертви в своїх особистих упредженні, або з партійних поруків.

А Чи від часу описаної вистепої, як до теперішнього дня відношене "поступових" Польків до нас змінило ся? А скільки то ми витратили на тих чужих ріді окрім, але перекорили різних польських політиків, що де чужого ми бажали, але свого права? Які бали претензії Польків до нашого народу перед роками, такі вони й тепер: Кієв, Львів, Перемишль, Тернопіль, Хмельницький, Карпати, Вороняки, Голубині, Дніпро, Дністер, Прут, Син, Буг — все те належить безсумнісно і безупинно до "польських земель". Українці проц так як огорі: добрі служивці, а ліни непувати.

Споминая свій гасетарський обов'язок, ми дже дуже потужно казали "прихильників" нам голос з польської сторони, але горе тому, хто дасть ся азотити на масні слова різних польських "прихильників" до "братів Українців"! Віроломність Польків європейській Україні с доказана многими історичними фактами, "тож пугі слова польських "поступових" без відношення до їх бачу не можуть мати для нас ніякої вартості.

Ми все ставили справу ясно: База-ско Полькам незалежності і вельного добра, але не коштум Українці! До того з Польками ми все готові й охоті, але тільки на тій засаді, яку нам далим у спадщині наші великий учитель Франко: "Брат братом, а брідня за греші".

ГОЛАНДИЯ ЯКО КОЛЬОНІАЛЬНА ДЕРЖАВА І ЇЇ ПОЛОЖЕННЯ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ВІЙНІ.

Голандія під напором англійської блокади дуже терпить, але не стає. Англія такою образою зяноу мого було від неї сподівати ся.

Край пиходило ся також в неспівачі до фактичного положення і, мимовільно промовляючи зї сторони Англії, не може зирати з нової димоматичних зноши, побачити як о утраті колоній.

Яко морська сила, Голандія перетала вже давно істувати. Її переністала на морі відірвала Англія ще перед 250 роками, але вона все те остала ся одною з найбільше могутніх колоніальних держав світа. Вона однак не с вельні рогосподарувати зї і знапувати над собою колоніями, хоч своє істноване задикує тобою тільки власне колоніальне.

Голандській колоній дати ся на дві особливі часті. Перша — європейські колонії, тобто, 1,915,417 квадратних кілометрів простору і 36 мільйонів мешканців. Друга части — єє малозначні голандські західні Індії простором 130,280 квадратних кілометрів і з 134,200 мешканців.

Голандські східні Індії — єє Малайський архіпеліг. В склад його входять: великий острів Суматра з численними островами, більша частия островів Борнео, острови Ява, Целесбо, Сінга, Молуккі й інші.

Географічне положення: дотліні остани, що отримав виступи далеко у море; морські вітри; спільні і дефінаводні ріки — все то робить голандські східні Індії більше значимими, найбільшими і кориснішими від англійських східних Індій.

Найвища власть, яка дається європейським колоніям, с генерал-губератор. Його зяноу голандська королева, а підчинений йому с генерал-губератор, який зяноу с вице-президентом і чотирма радниками. Голландська армія, підчинена властї генерал-губератора, числить 40,000 жоєвирів, між ними 1,500 офіцерів бійної раси.

Політичний являв Голандії на справі колоній є дуже складний. За се Голандія більше стариться як використати свої війни на економічну сторону. Голандія типте з колоній 150 мільйонів гульденів річного зяку.

Тепер можна собі уявити, чому Голандія толерує наслідство Англії. Вона бо їй ся зирати з Англією зноши, бо тоді безупинно страждала би свої послидстві у східних Індіях, а сього Голандія мусить снітати на таку нуту, яку їй піддасть Англія.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТІ.

Відити п. Гр. Семешка в Брунлінг, Н. Я.

П. Гр. Семешко, журналіст з Росії, котрий перебував довгий час на засланні в Сибірі, буде промовляти на українських зборах в неділю, 8 жовтня б. р. в Брунлінг, Н. Я., в церковній галі під ч. 100 Норт 5-та вулиця. Збори розпочнуться о 7-й годині вечір. Брунлінгська і доволі значна українська суспільність повинна використати таку рідку нагоду і прибути як найчисленніше на ці збори. Там можна буде заступити деякі інформації від п. Гр. Семешки і довідати ся про своїх рідних, які скитаються на засланні в Сибірі.

Працюймо і дбаймо, а світ про нас довідасть ся.

В пошторській американській часописі „Living Media“ з 26. м. є поміщення фотографія хору тов. „Українська Бесіда“ в Нью Йорку. Під фотографією підпис нахвост:

„Українське Хоральне Товариство, котре буде співати в Ватерлі Парк, в п'ятницю (29. вересня) на п'ятім „популярно-годинним концерті“ часописи „Living Media“. Члени Товариства, убрані в свої богаті і прекрасні національні строї, будуть співати народні пісні і танцювати народні танці. Ми передостанніми народом Європи, у яких ніколи порушила старі амбіції до свободи, є Українці, більше ніж 40. Мільйонів. З цього числа 35.000.000 мешкає в Україні, а решта 5.000.000 в діаспорі. Це величезна українська діаспора, а вона менше збитого масою в пошторській Росії. Гітлеристи виступили однією з найбільших мушкетерів. Вони, бачте, російської повинні. Мелодії в мовлях (сумних) тонах, які творять характеристику в російській музиці, є українські. Тарас Шевченко, Іван Франко, Михайло Коцюбинський знаходились в поезії; Михайло Драгоманов, в політичних відомостях; Михайло Грушевський, в історії; Микола Лисенко, в музиці.“

У вівторок відійшло той часопис з п'ятниці (29. вересня) посилає як потаємну прогаданий концерт. Концерт пішов — як каже „Living Media“ — знаменито. Окремі 2.000 слухачів прибули ушвигом із сараїв української землі.

Дирігентом хору був п. Мірон Корпач, членом хору і п. М. Корпачі середина подія, що потрудились ся представити чужинцям нашу землю. Такі музичні виступи перед чужинцями мають для нас, як ніколи, велику користь. Також значущий гідний є, що сей концерт відбув ся під протекторатом мейора міста Нью Йорку, п. Мічелі.

Яких людей кроплять на православних батюшки.

В часописі „Д Морнінг Геральд“ (з 30. серпня б. р.), яка виходить в Юноншта, Па., читасмо:

Богдан Лепкий.

В КАСИНІ.

Сиділо їх кількох при догмат зеленим столі, перегортаючи часописи.

В сусідній кімнаті на право сгустили білядкові кулі, а через двері на ліво лунав бренькіт шклянок.

„За часописи наша совітність!“

„Пай жие пан начальник!“

„Многая літа!“

„Пі-е Ку-ба-до Я-х-о-ба.“

Весело буває в наших мало-містичних кафе на святковий першод. Дуже весело!

Панове при зеленим столі читали далі, ще їх обходили ані білард, ані весела забави при шклянці; вони тонули в думках і з тілом в країній загнаній пошторі.

„З тої Макдослі, пані! Там там дити вийшли з до лаби. Шо нас то може обходити?“

„А читати панове, що-убийники в Білгороді були заплечені як звичайні різниці? Котилува та різниці шов триста тисяч!“

„Ладний гри!“

„Боже миліи! Чого то нині не зробить чоловік для грошей!“

Втім один з цих з гнівом кидав від себе часопис і глядів у вікно. Звісно, як хрипів тріщати, каже, мов від мечової. Потім на дворі, навіть не хотів ся йти до дому. Може-б так по сотниках візю?

По сотниках, як по сотниках — відповів другий — але до чого, то можна.

Тоді і третій відстав від себе дивни, який йому нараз віддала до читання охота, і каже:

„Добре. Ний буде-по до сотник. Там не підходить, панове!“

„Борони Боже!“ — відповів перший. Ми так для забави, як дити.“

Потім один з них підходив до дверей і притискав туго. За хвилино являвся ся

Заруча пропадав. Заруча за Йосифа Такача в сумі \$200.000 скарб Репорт застав за втрачену, бо оскраженні не дозволить на в'язанню. Кажуть, що він тепер нахотів ся з Ровей, Н. Дж. Такача оскраженню за се, що побирав свою жінку і шитину та що злинува ся над ними, побирав їх. Переступив він був „кажтором“ (заком) при грецькій церкві в Браве-ві і каже, що топер чоме стати святишником. Пані Такач, дуже молода красна, була піни (30. серпня) рано зі своєю адвокатом в суді.“

Діа лішого-розумиши додемо, що той Йосиф Такач, син бувшого петрівського дискусителі, був „кажтором“ при грецько-католицькій церкві в Браве-ві, але задля шквиста і суворості жінки, залишив його, пішла на службу у свою дітину. Так удержує себе і свою дітину, а чоловіка заваривала до биду. Коли о. Т. Шабо дістав харчові в Браве-ві, то П. Такача усього не „кажторської“ поводи. Але він тим не задовольняв ся. Покинув до Нью Йорку, дав ся використати на батюшці „духастир“ тепер в Ровей, Н. Дж. На судове пересуду не прийшов, бо був би за-суджений на арештантський робіт.

Гарно то муштує буття тої російська право-царствана церква, коли викривлює таких людей і приписує їх до п'ятери і шквисту. Видно, що за на стільки шити, тої п'ятери і шквисту, котрі їх має. Ширше-сердечне вітання мого виступом, корисним російським батюшці, такої „благочинної соборності“.

— (Росій).

Молочний страйк в Нью Йорку.

Фармери, які мають разом окозо 300.000 корів, організували ся і не хочуть підписати контрактів, пред'являючи їм молочним селянкам. Доки справ не буде подоготів ся, доки фармери будуть продавати для Нью Йорку лише 500.000 квартов молока щодня, замість попереднього числа 2.400.000 квартов щодня.

Уголь подорожні.

Властиві копальні твердого угля в півночі Луїзіани, в штаті Пенсильванії, заявили перед постійною комісією неспівбачливої легістрації, що з причини великих розкоші, які стрінули їх підприємств, вони мусять підвищити ціну угля.

Збіри в людських тілі.

Видкози в Нью Йорку почали ся тайні пошукування за „скадами зливовою товару“, відтоді вже частіше дають ся чути голоси з проповіді, що: „тут пропадає дрітнина“, „там зливаються торговельні зливові товари“ і т. п. Сили підняти поліція дістала нове заняття. На зливинний підйом „Делавар, Лаканава енд Вестерн“, в який надавало Юліана, Н. П., ладилорді кілька листів поперед, а кожний листу було пошлано однією: „Мене дерзати, яко жиню товар, вони мусять мене до Востолу. Ради Бога, допоможіть мені.“

„Е, дайте по спокій. Прешні ніхто з нас не тямить, щоб ми продавали.“

„Я пале, пане, прийняв мене, пане, починає бенедикт директор від суду, але на нього зовсім не зваяжати, лиш дають карти.“

„Два сотник візю.“

„Що граєте?“

„А ви?“

„Стойте візю.“

„А для мене шквистити.“

„А що Бог дав?“

„Око.“

„То маю?“

„А ви?“

„Два сви.“

„І то небагато.“

„Тринадцять око.“

„Ваші гроші.“

„Касієр з повагою сунує до себе „ти“, згодом перелік розсе мідиша хуки, скар, до приходу тут і там пробіскують також білі монети. Натомісць перед директором з ліса заселіть ся чисте суну, а перед паном від суду лежать, як сироти, два встанові сотник.“

„Вони задувають руки в кишені, витягають відтам грошей мішочки, а виснажливо з них репту дрібною монетою, дають собі слово, декарти раз сього вечера, що як то „нідає“, то шитують їх і вертають до дому.“

„Бо то, пане, пане, чистий розбій, пане, така, пане, бенедикт судуюк, але і сим разом не годеи, як слід, висказати свої гадки, бо з гуком відняттях ся двері і входить дрок голосний пан.“

„Ай пан директор! Вітаємо!“

„Ай пан професор! Прошу до товариства.“

„Розуміють ся!“ — відповів директор.

„Панове того короткого, а по кілько візю?“ — сьміло спитали.

„По два сотник.“

„Що чує?“ — кричить професор.

„Алеж то не може бути! То чистий гором ладити, бравачки!“ — на стої заважає ся паніра-Заруа маді, потім чинає білий шов трапа.“

„А доктор долає: „Ми в „шугу“ шов трапа.“

„Тоді, професорі не йде. Він витресе о стіну дрібні і киче дагу.“

„Миєте тут решту мого платіи, що корони. Дасте мені їх, як буду йти до дому. Дасте мені їх, як буду йти до дому.“

„Алеж скоріше! Розумієте? Шобим ви проси, шобим розвіи, шобим бин — не дайте. Добре!“

„Алеж даю прошу!“ — відповів чейний суджа, ховачи стокоронний банкет.

„Тепер принісши нам флішку червоного вина, того „дешевішнього“, чи як воно у біса зветь ся?“

„Корона візю.“

„Дві лушче.“

„Ді мене ді!“

Забаво робити ся інтересна. Панове випивають „дринхелю“ і кажуть принісши „дринхелю“, на стої заважає ся паніра-Заруа маді, потім чинає білий шов трапа.“

„О, так, то розумію!“ — хвалить собі касієр. То по-муськсь, а тамто було по літочому.“

„Тоді, професорі не йде. Він витресе о стіну дрібні і киче дагу.“

„Миєте тут решту мого платіи, що корони. Дасте мені їх, як буду йти до дому. Дасте мені їх, як буду йти до дому.“

„Алеж скоріше! Розумієте? Шобим ви проси, шобим розвіи, шобим бин — не дайте. Добре!“

„Алеж даю прошу!“ — відповів чейний суджа, ховачи стокоронний банкет.

„Тепер принісши нам флішку червоного вина, того „дешевішнього“, чи як воно у біса зветь ся?“

„Корона візю.“

„Дві лушче.“

„Ді мене ді!“

Забаво робити ся інтересна. Панове випивають „дринхелю“ і кажуть принісши „дринхелю“, на стої заважає ся паніра-Заруа маді, потім чинає білий шов трапа.“

„О, так, то розумію!“ — хвалить собі касієр. То по-муськсь, а тамто було по літочому.“

„Тоді, професорі не йде. Він витресе о стіну дрібні і киче дагу.“

„Миєте тут решту мого платіи, що корони. Дасте мені їх, як буду йти до дому. Дасте мені їх, як буду йти до дому.“

„Алеж скоріше! Розумієте? Шобим ви проси, шобим розвіи, шобим бин — не дайте. Добре!“

„Алеж даю прошу!“ — відповів чейний суджа, ховачи стокоронний банкет.

„Тепер принісши нам флішку червоного вина, того „дешевішнього“, чи як воно у біса зветь ся?“

„Корона візю.“

„Дві лушче.“

„Ді мене ді!“

Забаво робити ся інтересна. Панове випивають „дринхелю“ і кажуть принісши „дринхелю“, на стої заважає ся паніра-Заруа маді, потім чинає білий шов трапа.“

„О, так, то розумію!“ — хвалить собі касієр. То по-муськсь, а тамто було по літочому.“

„Тоді, професорі не йде. Він витресе о стіну дрібні і киче дагу.“

„Миєте тут решту мого платіи, що корони. Дасте мені їх, як буду йти до дому. Дасте мені їх, як буду йти до дому.“

„Алеж скоріше! Розумієте? Шобим ви проси, шобим розвіи, шобим бин — не дайте. Добре!“

„Алеж даю прошу!“ — відповів чейний суджа, ховачи стокоронний банкет.

„Тепер принісши нам флішку червоного вина, того „дешевішнього“, чи як воно у біса зветь ся?“

„Корона візю.“

„Дві лушче.“

„Ді мене ді!“

Забаво робити ся інтересна. Панове випивають „дринхелю“ і кажуть принісши „дринхелю“, на стої заважає ся паніра-Заруа маді, потім чинає білий шов трапа.“

„О, так, то розумію!“ — хвалить собі касієр. То по-муськсь, а тамто було по літочому.“

„Тоді, професорі не йде. Він витресе о стіну дрібні і киче дагу.“

„Миєте тут решту мого платіи, що корони. Дасте мені їх, як буду йти до дому. Дасте мені їх, як буду йти до дому.“

„Алеж скоріше! Розумієте? Шобим ви проси, шобим розвіи, шобим бин — не дайте. Добре!“

„Алеж даю прошу!“ — відповів чейний суджа, ховачи стокоронний банкет.

„Тепер принісши нам флішку червоного вина, того „дешевішнього“, чи як воно у біса зветь ся?“

„Корона візю.“

„Дві лушче.“

„Ді мене ді!“

Забаво робити ся інтересна. Панове випивають „дринхелю“ і кажуть принісши „дринхелю“, на стої заважає ся паніра-Заруа маді, потім чинає білий шов трапа.“

„О, так, то розумію!“ — хвалить собі касієр. То по-муськсь, а тамто було по літочому.“

„Тоді, професорі не йде. Він витресе о стіну дрібні і киче дагу.“

„Миєте тут решту мого платіи, що корони. Дасте мені їх, як буду йти до дому. Дасте мені їх, як буду йти до дому.“

„Алеж скоріше! Розумієте? Шобим ви проси, шобим розвіи, шобим бин — не дайте. Добре!“

„Алеж даю прошу!“ — відповів чейний суджа, ховачи стокоронний банкет.

„Тепер принісши нам флішку червоного вина, того „дешевішнього“, чи як воно у біса зветь ся?“

„Корона візю.“

„Дві лушче.“

„Ді мене ді!“

Забаво робити ся інтересна. Панове випивають „дринхелю“ і кажуть принісши „дринхелю“, на стої заважає ся паніра-Заруа маді, потім чинає білий шов трапа.“

„О, так, то розумію!“ — хвалить собі касієр. То по-муськсь, а тамто було по літочому.“

„Тоді, професорі не йде. Він витресе о стіну дрібні і киче дагу.“

„Миєте тут решту мого платіи, що корони. Дасте мені їх, як буду йти до дому. Дасте мені їх, як буду йти до дому.“

„Алеж скоріше! Розумієте? Шобим ви проси, шобим розвіи, шобим бин — не дайте. Добре!“

„Алеж даю прошу!“ — відповів чейний суджа, ховачи стокоронний банкет.

„Тепер принісши нам флішку червоного вина, того „дешевішнього“, чи як воно у біса зветь ся?“

„Корона візю.“

„Дві лушче.“

„Ді мене ді!“

Забаво робити ся інтересна. Панове випивають „дринхелю“ і кажуть принісши „дринхелю“, на стої заважає ся паніра-Заруа маді, потім чинає білий шов трапа.“

„О, так, то розумію!“ — хвалить собі касієр. То по-муськсь, а тамто було по літочому.“

„Тоді, професорі не йде. Він витресе о стіну дрібні і киче дагу.“

„Миєте тут решту мого платіи, що корони. Дасте мені їх, як буду йти до дому. Дасте мені їх, як буду йти до дому.“

„Алеж скоріше! Розумієте? Шобим ви проси, шобим розвіи, шобим бин — не дайте. Добре!“

„Алеж даю прошу!“ — відповів чейний суджа, ховачи стокоронний банкет.

„Тепер принісши нам флішку червоного вина, того „дешевішнього“, чи як воно у біса зветь ся?“

„Корона візю.“

„Дві лушче.“

„Ді мене ді!“

Забаво робити ся інтересна. Панове випивають „дринхелю“ і кажуть принісши „дринхелю“, на стої заважає ся паніра-Заруа маді, потім чинає білий шов трапа.“

„О, так, то розумію!“ — хвалить собі касієр. То по-муськсь, а тамто було по літочому.“

„Тоді, професорі не йде. Він витресе о стіну дрібні і киче дагу.“

„Миєте тут решту мого платіи, що корони. Дасте мені їх, як буду йти до дому. Дасте мені їх, як буду йти до дому.“

„Алеж скоріше! Розумієте? Шобим ви проси, шобим розвіи, шобим бин — не дайте. Добре!“

„Алеж даю прошу!“ — відповів чейний суджа, ховачи стокоронний банкет.

„Тепер принісши нам флішку червоного вина, того „дешевішнього“, чи як воно у біса зветь ся?“

„Корона візю.“

„Дві лушче.“

„Ді мене ді!“

Забаво робити ся інтересна. Панове випивають „дринхелю“ і кажуть принісши „дринхелю“, на стої заважає ся паніра-Заруа маді, потім чинає білий шов трапа.“

„О, так, то розумію!“ — хвалить собі касієр. То по-муськсь, а тамто було по літочому.“

„Тоді, професорі не йде. Він витресе о стіну дрібні і киче дагу.“

„Миєте тут решту мого платіи, що корони. Дасте мені їх, як буду йти до дому. Дасте мені їх, як буду йти до дому.“

„Алеж скоріше! Розумієте? Шобим ви проси, шобим розвіи, шобим бин — не дайте. Добре!“

„Алеж даю прошу!“ — відповів чейний суджа, ховачи стокоронний банкет.

„Тепер принісши нам флішку червоного вина, того „дешевішнього“, чи як воно у біса зветь ся?“

„Корона візю.“

„Дві лушче.“

„Ді мене ді!“

Забаво робити ся інтересна. Панове випивають „дринхелю“ і кажуть принісши „дринхелю“, на стої заважає ся паніра-Заруа маді, потім чинає білий шов трапа.“

„О, так, то розумію!“ — хвалить собі касієр. То по-муськсь, а тамто було по літочому.“

В КНИГАРНІ „СВОБОДИ” МОЖНА НАБУТИ

New York, N. Y.

